

Latvijas Pienšaimnieku centrālā savienība

Latvijas piena pārstrādes nozare 2022. gadā piedzīvojuši straujāko svaigpiena cenas pieaugumu vēsturē – vairāk nekā 60 % vien dažu mēnešu laikā. Vienlaikus straujāko energoresursu cenu kāpumu un inflācijas palielināšanos. Taču kaut daļēji proporcionālu cenas pieaugumu piena produktiem sasniegt nebija iespējams. Tāpēc Latvijas Pienšaimnieku centrālā savienība (LPCS) jau gada sākumā situāciju nozarē raksturoja kā dramatisku. Visu resursu cenu kāpums un nespēja paaugstināt gala produktu cenu īsā laikā radīja vērā ņemamus zaudējumus piena pārstrādes uzņēmumiem. Esam lepnī, ka nozare spējusi pārdzīvot šo patiesi dramatisko laiku, saglabājusi un pat palielinājusi eksporta tirgos pārdoto produktu apjomu un nodrošinājusi produktu pieejamību vietējā tirgū. Uzņēmumi radījuši vairākus desmitus jaunu piena produktu, ne velti LPCS rīkotajā piena produktu konkursā tieši jauno produktu kategorija bija skaitliski lielākā.

Diemžēl divi pārstrādes uzņēmumi neizturēja šo grūto ekonomiskās lejupslīdes laiku un bija spiesti pārtraukt savu saimniecisko darbību. Tā ir aizvadītā gada vislielākā neraža nozarē.

LPCS kopā ar citām pārtikas ražotāju un lauksaimnieku interešu aizstāvības organizācijām visu gadu centās panākt, lai mūsu valstī tiktu noteikta samazināta (līdz 5 %) PVN likme pirmās nepieciešamības pārtikas produktiem. Esam pārliecināti, ka šāds ātrs, efektīvs atbalsts nodrošinātu pārtikas produktu pieejamību patērētājiem un vienlaicīgi saglabātu uzņēmumu ražotspēju vismaz pašreizējā līmenī. Lai gan valdības deklarācijā bija paredzēts izskatīt jautājumu par PVN likmes samazināšanu, tas nenotika.

LPCS izmantos dažādus resursus un iespējas, lai turpinātu aktualizēt jautājumu par PVN samazināšanu pirmās nepieciešamības pārtikas produktiem. Esam pārliecināti, ka tas ir viens no efektīvākajiem veidiem, kā atbalstīt vietējo patērētāju un vietējo ražotāju, paralēli mazinot ēnu ekonomiku nozarē. Meklēsim iespējas, kā palielināt Latvijā ražoto produktu īpatsvaru mazumtirdzniecības tīklos, jo katrs saražotais un Latvijā pārdotais produkta kilograms taču dod pienestumu gan vietējam ražotājam, gan valstij papildu nodokļu veidā. Sadarbībā ar jauno valdību aktīvi līdzdarbosimies normatīvo aktu izstrādē, lai tie nodrošinātu nozares ilgtspēju, attīstību un konkurētspēju. Veicināsim eksporta iespējas mūsu biedriem un partneriem.

Lai šis gads bagāts ar labām domām, darbīgām dienām un priecīgiem atelpas brīžiem!

Zemnieku saeima

Gada lepnums: Zemkopības ministrijas konkursā *Sējējs* 2022 balvu par mūža ieguldījumu lauksaimniecībā saņēma SIA *Mežacīruļi* īpašnieks Juris Cīrulis. Viņš kopā ar ģimeni ir izveidojis un attīstījis sekmīgu, inovatīvu daudznozaru lauku saimniecību,

kas ir paraugs un informācijas un mācību bāze lauksaimniekiem un citiem interesentiem. Juris Cīrulis aktīvi sadarbojas ar lauksaimniecības izglītības iestādēm, nevalstiskajām organizācijām un valsts institūcijām Latvijas zemnieka dzīves ziņas popularizēšanā, viedokļu un vajadzību aizstāvēšanā. Juris Cīrulis ir arī LPKS *Latraps* un LPKS *Piena ceļš* dibinātājs.

Zemnieku saeima lepojas ar to, ka Juris Cīrulis ilgus gadus aktīvi darbojies organizācijā – viņa asais prāts, neordinārais domu gājiens un spēja rast kontaktus ar dažādiem cilvēkiem ir milzīgs ieguldījums lauksaimniecības attīstībā.

Gada neraža: Lielāko vilšanos sagādāja Zemkopības ministrijas (ZM) vadības ignorance attiecībā pret nozari, veidojot stratēģisko plānu, kā arī pārāk lielā centība ieviest virkni ES ideju, kas rezultātā bremzē lauksaimniecības attīstību Latvijā.

Četru gadu laikā ZM pieņemtie lēmumi nozari virza uz stagnāciju. Esam jau vairākkārt uzsvēruši, ka diskusijas ir, bet rezultātu nav vai tie ir pārāk niecīgi. Tāpēc lauksaimnieki ļoti gaidīja Saeimas vēlēšanas.

Gada satricinājums: Karš Ukrainā izraisīja neprognozējamu izejvielu un saražotās produkcijas cenu svārstības. Iedzīvotāji ar to saskārās, saņemot augstos elektrības rēķinus un piedzīvojot pārtikas cenu kāpumu, lauksaimniekiem nācās izvērtēt savas saimniekošanas metodes, jo karadarbība radīja strauju degvielas, energoresursu un izejvielu cenu kāpumu.

Zemnieku saeima augstu novērtē ikviena biedra ieguldījumu, atbalstot Ukrainu cīņā pret agresoru. Lauksaimnieki ātri mobilizēja savus spēkus un līdzekļus, lai sniegtu jebkāda veida palīdzību ukraiņiem. Esam ārkārtīgi pāsteigti par mūsu biedru cīņas spar un nesavtību, nodrošinot tehniskos, finansiālos līdzekļus un pārtiku, riskējot ar savu dzīvību frontes līnijā.

Nebeidzamais izaicinājums: Liels darbs ieguldīts Nākotnes lauksaimniecības politikā un no Briseles nākošajās stratēģijās, regulās, iniciatīvās, direktīvās, kuru ieviešana dzīvē mums nešķiet iespējama. Darba gaitā liels izaicinājums bija neapjukt starp kara diktēto realitāti un ES zaļajām prasībām.

Kopā ar politiķiem ir jāpanāk, lai, ieviešot *Zaļo kursu*, iegūtu cilvēks, daba un ekonomika. Ir jābūt kopīgam redzējumam un mērķiem, kurus varam sasniegt ar precīzām tehnoloģijām un zināšanām. Mūsaprāt, apstiprinātais Latvijas stratēģiskais plāns lauksaimniecībā nav vērst uz izaugsmi un pie šāda scenārija ir jāreķinās ar ražošanas samazināšanos Latvijā. Lai to mainītu, ir nepieciešams spēcīgs līderis, kas nebaidās uzdrīkstēties veikt drosmīgas un brīžiem pat nepopulāras izmaiņas.

Gada zaudējums: LOSP vadītājs Edgars Treibergs bija uzņēmīgs cilvēks, spēja saliedēt dažādas lauksaimniecības organizācijas virzībai uz vienotu mērķi. Lauksaimniecības nozarei Edgara ļoti pietrūks.

Latvijas Zemnieku federācija

Biedrības *Latvijas Zemnieku federācija* (LZF) LZF valdes priekšsēdētāja Agita Hauka:

– Biedrība *Latvijas Zemnieku federācija* (LZF) 2022. gadā,